

DODATNE INFORMACIJE

Prvi pregled kandidata za voznika

Prvi pregled kandidata za voznika in pregled zaradi podaljšanja dovoljenja po določeni starosti in zaradi določenih zdravstvenih omejitev lahko sedaj opravljajo vsi izvajalci medicine dela (javni zavodi in zasebni izvajalci), ki bodo to dejavnost priglasili ministrstvu. Seznam priglašanih izvajalcev je objavljen na spletnih straneh ministrstva za zdravje.

Zdravstveni pregled s svetovanjem v primarnem zdravstvenem varstvu

Po novem se bodo vozniki motornih vozil, ki bodo kaznovani zaradi vožnje pod vplivom alkohola v krvi od 0,5 do 0,8 g alkohola na kg krvi, oziroma vozniki posebnih skupin (vozniki začetniki, poklicni vozniki itd.), če so imeli v krvi do 0,5 g/kg alkohola, lahko oglasili pri svojem izbranem osebnem zdravniku, ki bo ocenil tveganost in škodljivost pitja oziroma morebitno odvisnost od alkohola in svetoval glede spremembe oziroma zdravljenja. S potrdilom o opravljenem svetovanju, ki ga bo voznik predložil pristojnemu organu, se bodo vozniku izbrisale štiri kazenske točke. To možnost bo voznik lahko izkoristil samo enkrat v treh letih, stroške pregleda pa bo plačal sam. V primeru zasvojenosti bo osebni zdravnik bolniku predlagal obravnavo pri specialistu za zdravljenje odvisnosti od alkohola.

Na Ministrstvu za zdravje smo v preteklih šestih mesecih v sodelovanju s Katedro za družinsko medicino zagotovili organizacijo in izvedbo usposabljanja vseh izbranih osebnih zdravnikov za izvajanje omenjenih zdravstvenih pregledov s svetovanjem. V 44 učnih delavnicah po vsej Sloveniji je bilo za svetovanje usposobljenih 620 zdravnikov, ostali pa so prejeli gradivo po pošti, vključno s Priročnikom za zdravnike za obravnavanje problematike pitja alkohola v ambulanti družinske medicine. Bodoči zdravniki družinske medicine so deležni usposabljanja že tekom specializacije. Katedra za družinsko medicino pa bo poskrbela tudi za obnavljanje znanja na tem področju v podiplomskem izobraževanju.

Kontrolni zdravstveni pregledi

Odločitve o zmožnosti za vožnjo, tako pri osebah, pri katerih je potrebna presoja zaradi njihovega nespoštovanja pravil v prometu kot tudi zaradi zelo različnih zdravstvenih stanj, ki lahko negativno vplivajo na zmožnost vožnje, so lahko zelo kompleksne. Kontrolne zdravstvene preglede bodo zato v prihodnje izvajali le pooblaščen izvajalci, to so specialisti medicine dela prometa in športa, ki bodo imeli na področju presoje sposobnosti za vožnjo več izkušenj in se bodo povezovali s strokovnjaki iz različnih področij. Ministrstvo za zdravje je objavilo javni poziv za izvajalce zdravstvene dejavnosti, ki bi želeli biti pooblaščen za izvajanje kontrolnih zdravstvenih pregledov voznikov. Te izvajalce bo pooblastil minister za posamezna območja države - enega na vsakem območju, ki ga pokrivajo območne enote ZZZS. Na posameznem geografskem območju v državi, ki ga pokriva posamezna območna enota Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, bo določen en pooblaščen izvajalec zdravstvene dejavnosti, razen na območju Ljubljane, na katerem bosta določena dva pooblaščen izvajalca, skupaj bo teh izvajalcev 11.

Rehabilitacijski programi

Zakon o voznikih prinaša tudi druge ukrepe s področja zdravstva, katerih cilj je **spremenjen odnos do alkohola** oziroma v primeru odvisnosti zagotovitev ustreznega zdravljenja. Gre za dopolnilne ukrepe h kaznovalni politiki, saj je že dolgo znano, da samo s kaznovanjem ne dosežemo optimalnih rezultatov. Za kršitelje prometne zakonodaje bo tako zagotovljenih več različnih rehabilitacijskih programov, v katerih bodo udeleženci deležni vsebin o varnosti v cestnem prometu in o tveganjih zaradi vožnje pod vplivom alkohola in drugih drog. Tako se na primer kršitelju prometnih predpisov, ki bo prvič pravnomočno kaznovan zaradi prekrška vožnje pod vplivom alkohola od 0,8 do 1,10 g alkohola na kg krvi, izbrišejo štiri kazenske točke pod pogojem, da se udeleži ustreznega rehabilitacijskega programa. To seveda ni olajšava. Stroške programa bo kršitelj plačal sam. Kršitelj se bo za program večinoma odločil, ker mu bo zaradi preveč točk grozil odvzem vozniškega dovoljenja. Pomembno pa je, da tovrstni, v tujini dobro preizkušeni programi, vplivajo na odnos do vožnje in alkohola in dolgoročno spremembo voznikovega vedenja.

Na voljo so trije različni rehabilitacijski programi:

- **edukacijske** delavnice v obsegu najmanj šest pedagoških ur z vsebinami varnosti cestnega prometa, tveganjih zaradi vožnje pod vplivom alkohola, prepovedanih drog, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi, odgovornosti voznikov in psihosocialnih odnosih med udeleženci v cestnem prometu;
- **psihosocialne delavnice** v obsegu najmanj 17 pedagoških ur, od tega najmanj dve uri individualne obravnave in najmanj 15 ur dela v skupini z vsebinami varnosti cestnega prometa, tveganjih zaradi vožnje pod vplivom alkohola, prepovedanih drog, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi, odgovornosti voznikov in psihosocialnih odnosih med udeleženci v cestnem prometu;
- **programi zdravljenja**, ki potekajo po standardiziranih programih zdravljenja odvisnosti

Voznikom, ki so storili prekršek prehitre vožnje, prevožene rdeče luči in druge **prekrške, ki niso povezani z vožnjo pod vplivom alkohola**, prepovedanih drog, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi, pa je namenjen:

- **program dodatnega usposabljanja za varno vožnjo**, ki obsega teoretični kot praktični del. Teoretični del obsega dvanajst pedagoških ur z vsebinami o tveganjih in nevarnostih pri vožnji, o zavedanju resnosti tveganja in nevarnosti, o odgovornosti voznikov in o medsebojnih odnosih med udeleženci v cestnem prometu, ki bistveno vplivajo na varnost cestnega prometa. Praktični del pa se izvede v obliki vadbe varne vožnje v obsegu šestih pedagoških ur, kjer udeleženci v umetnem okolju spoznajo kritične situacije z vozilom, ki se jim lahko dogodijo v javnem prometu.

Spremembe za bolnike s kroničnimi boleznimi

Zakonodaja in podzakonski akti, ki iz nje izhajajo, rešujejo tudi situacije, ki so bile v preteklosti zaznane kot ovire. Bistveno bolj so opredeljeni pogoji za vožnjo za osebe z nekaterimi kroničnimi boleznimi, kot sta npr. sladkorna bolezen ali epilepsija. Pod strogimi, dobro definiranimi pogoji so namreč nekateri od teh bolnikov zmožni za varno sodelovanje v prometu. Prav tako so bolj definirani pogoji za podaljševanje veljavnosti

vozniškega dovoljenja za osebe, ki imajo težave z vidom. Pravilnik določa, da za voznike z dioptrijo +/-2 brez drugih oftalmoloških težav niso več potrebni pregledi za podaljševanje veljavnosti zdravniškega spričevala, saj manjše refrakcijske motnje niso več razlog za omejevanje veljavnosti zdravniškega spričevala in s tem vozniškega dovoljenja. Vozniki z dioptrijo večjo kot +/-2 in manjšo kot +/-5 brez drugih oftalmoloških težav se bodo kontrolirali le pri specialistu medicine dela (ne več tudi pri oftalmologu) največ vsakih 5 let, oziroma, če bo šlo za stabilno motnjo, na 10 let. Zakon predpisuje tudi način komunikacije med specialistom in izbranim zdravnikom, ki bolnika, ki je sicer tudi voznik, zdravita ter specialistom medicine dela prometa in športa kot izvedencem in njegovo sodelovanje z upravno enoto.

Merila za oblikovanje cen pregledov

Pravilnik predpisuje tudi način oblikovanja cen storitev in sicer na osnovi števila točk določenih za posamezen zdravstveni pregled in vrednosti točke, ki je enaka vrednosti točke, ki jo za izvajanje dejavnosti na področju medicine dela, prometa in športa določi Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (skladno z Enotnim seznamom storitev, ki ga uporablja ZZS). Pri kontrolnih pregledih in pregledih za voznike druge skupine (kategorije C,D) je to cena za osnovni pregled in izdajo spričevala, dodatno se plačajo še ostale potrebne storitve (psiholog, psihiater, laboratorij ...), cena se obračuna glede na Enoten seznam storitev ZZS in ceno točke.